

Vergaderjaar 2010–2011

30 175

Besluit luchtkwaliteit 2005

Nr. 115

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 juni 2011

Naar aanleiding van informatie op de RIVM website over hoge concentraties gemeten fijn stof en berichtgeving in de media, is er bij uw Kamer zorg gerezen over het overschrijden van de fijn stof norm uit de EU richtlijn Luchtkwaliteit (2008/50/EG) en de gevolgen die dat kan hebben voor bewoners langs drukke wegen.

Concentraties en emissies

Ik begrijp die zorg. In de eerste maanden van 2011 zijn er door het RIVM tijdens opvallend veel dagen hoge concentraties fijn stof gemeten. Eén van de meetlocaties van het RIVM geeft aan dat er op dit moment al meer dan 35 dagen sprake is van een daggemiddelde concentratie boven de 50 microgram per m³. Dit bevestigt het beeld dat er dit jaar hogere concentraties fijn stof worden gemeten dan de afgelopen jaren. Het RIVM stelt dat dit deels kan worden verklaard doordat het de afgelopen periode relatief droog is geweest en er sprake was van veel oostenwind. In België en de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen zijn tot nu toe in 2011 ook meer dagen met hoge concentraties waargenomen dan in voorgaande jaren.

Fluctuaties als gevolg van weersomstandigheden komen vaker voor, maar doen geen afbreuk aan de dalende trend in de fijn stof concentratie zoals die in Nederland is waar te nemen. Een onlangs uitgevoerde trendanalyse op basis van de meetgegevens van RIVM, DCMR en GGD Amsterdam¹ laat zien dat de fijn stof concentraties in Nederland een dalende trend kennen.

In 2010 is op geen van de meetlocaties meer dan 35 dagen een concentratie boven de 50 microgram per m³ gemeten.

Als resultaat van genomen maatregelen, ondermeer die uit het NSL, nemen de emissie van fijn stof, alsmede van stikstofoxiden, zwaveldioxide en ammoniak de laatste jaren gestaag af (zie onderstaande tabel). De laatst genoemde stoffen spelen een belangrijke rol bij de vorming van (secundair) fijn stof in de lucht.

¹ http://www.rivm.nl/Bibliotheek/Algemeen_Actueel/Nieuwsberichten/2011/Dalende_concentraties_fijn_stof_en_NO2

Verzurende en grootschalige luchtverontreiniging	miljoen kg					
	1990	1995	2000	2005	2008	2009
Zwavel dioxide (SO ₂)	192	130	73	65	51	38
Stikstofoxiden (NO _x)	566	472	398	344	303	279
Ammoniak (NH ₃)	355	208	161	140	127	126
VOS ⁴⁾	465	329	233	178	166	156
Fijn stof (PM ¹⁰)	67	50	39	33	32	30

Bron: Emissieregistratie, RIVM.
CBS/CLO/mei11/0079

Er is in Nederland geen sprake van overschrijding van een norm uit de Europese richtlijn. Nederland heeft van de Europese Commissie tot 11 juni 2011 vrijstelling gekregen voor het voldoen aan de fijn stof norm uit de Europese richtlijn (derogatie).

Derogatie en de Europese Commissie

Nederland heeft tot 11 juni 2011 vrijstelling van het voldoen aan de dagnorm voor fijn stof. Hierdoor geldt tot 11 juni 2011 niet de dagnorm van 50 microgram/m³, maar een dagnorm van 75 microgram/m³. De website van het RIVM gaat echter uit van 50 microgram/m³, de norm die geldt na de derogatie. De hogere waarde van 75 microgram/m³ is tot nu toe op elke meetlocatie minder dan 10 keer overschreden. Daarbij wil ik opmerken dat de fijn stof concentraties in het eerste deel van het jaar gemiddeld hoger zijn dan het jaargemiddelde.

Iedere lidstaat, dus ook Nederland, rapporteert jaarlijks aan de Europese Commissie over de concentraties van het jaar daarvoor. In september 2012 wordt gerapporteerd over de concentraties in 2011, waarbij nog derogatie geldt voor de eerste helft van het jaar. In 2013 wordt gerapporteerd over 2012, het eerste volledige jaar zonder derogatie voor fijn stof.

Op basis van de Europese richtlijn luchtkwaliteit moet een lidstaat, wanneer er een overschrijding van een grenswaarde die van kracht is gerapporteerd wordt, een actieplan maken om de overschrijding ongedaan te maken. Als de Europese Commissie van mening is dat Nederland de richtlijn niet juist uitvoert, omdat uit de jaarrapportage van het voorgaande kalenderjaar overschrijdingen blijken, kan zij Nederland in gebreke stellen.

Zo'n inbreukprocedure kan er uiteindelijk toe leiden dat de Europese Commissie een lidstaat voor het Europese Hof van Justitie daagt. Als een lidstaat wordt veroordeeld door het Hof van Justitie en niet snel gevolg geeft aan die veroordeling dan kan de Commissie een nieuwe procedure starten én daarbij het Hof verzoeken om de lidstaat te veroordelen tot een dwangsom en/of boete.

Landen als Frankrijk en België hebben geen derogatie verkregen omdat de Europese Commissie hun plannen voor het verkrijgen van derogatie niet heeft goedgekeurd. Daarom zijn deze lidstaten in gebreke gesteld en worden ze voor het Hof gedaagd.

Op basis van het vorenstaande heb ik er vertrouwen in dat de luchtkwaliteit in Nederland zal blijven verbeteren en dat Nederland met de uitvoering van het NSL tijdig aan de grenswaarden zal voldoen.

De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
J. J. Atsma